

17. Трушкіна Н. В., Патlachук Т. В. Науково-методичне забезпечення формування системи управління взаємовідносинами зі споживачами в цифровому просторі. *Бізнес Інформ*. 2023. № 9. С. 331-345. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-9-331-345>.

*Федорчук Сергій Іванович,
здобувач ступеня доктора філософії;
Мукачівський державний університет*

СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДЕРЕВООБРОБНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Деревообробна галузь є однією з ключових складових промисловості, що займається переробкою деревини. Підприємницька діяльність у деревообробній промисловості включає виробництво різноманітної продукції з деревини та її побічних продуктів, зокрема включає виробництва лісопильні, меблеві, виробництво фанери, дерев'яних пластиків, а також виробництво деревостружкових та деревинноволокнистих плит.

Питаннями проблем функціонування та розвитку підприємств в деревообробній промисловості займаються багато дослідників. Так, зокрема В.Р. Голик описує підприємницьку діяльність в деревообробній промисловості як багатогранний процес, який охоплює ефективне використання ресурсів, інноваційні технології та стратегічне планування для досягнення високих показників виробництва і розвитку. Автор звертає увагу на важливість державної підтримки галузі, яка дозволяє забезпечити стабільність і зростання попри зовнішні виклики. Особлива увага в дослідженні приділяється необхідності застосування сучасних методів управління та впровадження технологічних інновацій, що сприяють оптимізації виробничих процесів і покращенню якості продукції. Також, В.Р. Голик наголошує на критичній ролі стратегічного управління в контексті модернізації обладнання і методів роботи, підкреслюючи, що деревообробна промисловість має потенціал для розвитку, якщо будуть враховані всі аспекти від продуктивності до екологічних вимог і ринкової конкуренції.

Як було вже зазначено цей вид діяльності об'єднує великий спектр виробництв, від заготівлі деревини до виробництва готових виробів, таких як меблі, панелі, лісоматеріали та декоративні елементи, виробництво лиж, сірників, олівців та інші. Таким чином ми бачимо, що підприємницька діяльність в цій галузі є досить різноманітною і має низку особливостей.

По-перше, це велика залежність від ресурсів. Це діяльність, яка сильно залежить від доступу до високоякісної деревини. Вона потребує стабільних джерел постачання та ефективного лісового господарства, а також уваги до

питань екології та сталого розвитку.

Діяльність у сфері деревообробної промисловості значною мірою залежить від якості та доступності первинних ресурсів, зокрема деревини. Якість вихідної сировини визначає не тільки кінцеву вартість продукції, але й її характеристики, такі як міцність, довговічність та естетичний вигляд. Важливим аспектом є налагодження стабільних та надійних каналів постачання деревини, що вимагає партнерства з надійними постачальниками та власниками лісових насаджень.

У такому випадку потрібно звертати увагу на ефективність використання ресурсів та на принципи сталого розвитку. Це означає не тільки відповідальний вибір деревини з урахуванням її відновлюваності, але й застосування практик, що мінімізують вплив виробничих процесів на навколишнє середовище. Важливою частиною цього є відновлення лісів та підтримка біодиверситету, а також ефективне використання відходів деревообробки, що можуть бути повторно використані як другорядні матеріали або для виробництва енергії.

Таким чином, підприємства, що займаються деревообробкою, мають враховувати не тільки економічні, але й екологічні аспекти своєї діяльності. Це включає раціональне та відповідальне управління лісовими ресурсами, впровадження інноваційних методів обробки та максимальне зниження негативного впливу на довкілля. Збалансований підхід до використання деревини сприяє не тільки підтримці екологічного балансу, але й відкриває шлях для сталого розвитку підприємства.

По-друге, це технологічні аспекти. Йдеться про особливість деревообробної промисловості, яка вимагає використання спеціалізованого обладнання для обробки деревини, що включає пилорами, стругальні машини, преси та інше обладнання. Інновації в технологіях можуть значно збільшити продуктивність та знизити витрати.

Технологічні аспекти в деревообробній промисловості є критично важливими, оскільки ця галузь залежить від застосування спеціалізованого обладнання для ефективної обробки деревини. До основного обладнання належать пилорами, які використовуються для розпилювання деревини на дошки, бруси або інші пиломатеріали. Стругальні машини застосовуються для точного вирівнювання і обробки поверхонь деревини, забезпечуючи їх гладкість та рівність. Преси використовуються для створення деревинних виробів під високим тиском, наприклад, у виробництві фанери або деревинностружкових плит.

Інновації в технологічному процесі мають вирішальне значення для підвищення продуктивності в деревообробній промисловості. Впровадження новітніх технологій може забезпечити більшу точність обробки, швидкість виробництва та зменшити відходи від первинної обробки деревини. Це також допомагає знизити енергоспоживання та оптимізувати використання сировини, що відіграє ключову роль в зниженні виробничих витрат.

Також, автоматизація процесів, зокрема, використання комп'ютеризованих числових контрольних систем та інтегрованих виробничих систем, може значно

підвищити ефективність робочих процесів. Це дозволяє досягти високого рівня стандартизації виробів і мінімізувати людські помилки, забезпечуючи більшу відтворюваність і якість продукції.

Отже, інноваційний підхід у технологічних аспектах деревообробної промисловості є ключем до забезпечення конкурентоспроможності на ринку, оптимізації виробничого процесу та досягнення вищої якості готової продукції.

По-третє, це менеджмент відходів. Виробничий процес у деревообробці створює значну кількість відходів (тріски, пил), які можна використовувати як вторинну сировину для виробництва ДСП, MDF або біоенергетики.

Менеджмент відходів у деревообробній промисловості є важливим аспектом, оскільки виробництво деревини генерує значні обсяги відходів, таких як тріски та пил. Ці матеріали традиційно вважалися побічним продуктом, однак з розвитком технологій та підвищенням усвідомлення екологічних проблем, вони знаходять своє повторне використання у вигляді вторинної сировини. Це не тільки сприяє зниженню відходів, але й створює додаткові джерела доходу для підприємств.

Використання деревних відходів для виробництва деревностружкових плит та деревноволокнистих плит середньої щільності є ефективним способом утилізації матеріалу, що зазвичай марнується. Ці вироби знаходять широке застосування у меблевій промисловості та інших сферах, де потрібні недорогі, але міцні матеріали. Впровадження сучасних технологій у процес виробництва цих плит може допомогти збільшити їх якість і розширити сфери застосування.

Крім того, використання деревинних відходів для виробництва біоенергії стає все більш популярним. Біомаса з деревини може бути перетворена на біоенергетичні продукти, такі як пелети, брикети або біогаз, що використовуються для опалення або в якості альтернативного джерела енергії. Виробництво біоенергії з деревинних відходів не тільки допомагає знизити залежність від викопних палив, але й забезпечує екологічно чистий спосіб виробництва енергії.

Всі ці заходи з менеджменту відходів потребують уважного планування і реалізації на підприємствах деревообробної промисловості. Важливо встановити системи збору, сортування та переробки відходів, щоб максимально зменшити негативний вплив на довкілля та оптимізувати виробничі процеси. Це також передбачає важливість ведення постійного моніторингу та оновлення технологічного обладнання для ефективної роботи з вторинною сировиною.

По-четверте, це диференціація продукції. Мова йде про розвиток нових продуктів та дизайнів, що може допомогти підприємствам виділитися на ринку. Це особливо важливо у галузях, де конкуренція висока, як, наприклад, у меблевій промисловості. Адже розробка нових продуктів та дизайнів дозволяє компаніям створювати унікальну торговельну пропозицію, яка може привертати увагу споживачів та відрізнитися від конкурентів. Є кілька способів це зробити, однак найпростіші з них це коли засновано на інноваціях у матеріалах, технологіях або естетиці, що вносить свіжість у традиційний асортимент товарів.

Розширення асортименту продукції включає розробку меблів, що відповідають специфічним потребам ринку, таким як ергономічність для офісних працівників або екологічні матеріали для еко-свідомих споживачів. Також це охоплює використання передових технологій, наприклад, вбудованих технологічних рішень, що забезпечують додатковий комфорт або функціональність, як наприклад, вбудовані зарядні пристрої, аудіосистеми чи адаптивне освітлення.

Інший аспект диференціації пов'язаний з персоналізацією продукції. Надання можливості клієнтам налаштовувати меблі за власними перевагами не тільки підвищує задоволеність споживачів, але й дозволяє підприємствам збільшити маржу на продукцію завдяки більш високим цінам на індивідуалізовані товари.

Ефективна стратегія диференціації вимагає чіткого розуміння цільового ринку та потреб споживачів, регулярних інвестицій у дослідження та розробки, а також активного маркетингу та просування нових товарів. Успішна реалізація цих заходів може значно підсилити позиції компанії на ринку та забезпечити стійке зростання в умовах жорсткої конкуренції.

По-н'яте, це регуляторні вимоги, коли підприємства деревообробної промисловості підпорядковуються строгим екологічним, технічним і здоров'язакисним нормам, що вимагає від підприємств дотримання регуляцій щодо обробки, використання та утилізації матеріалів.

Діяльність підприємств деревообробної промисловості в значній мірі регулюється низкою стандартів, які визначають умови її функціонування. Ці регуляторні вимоги мають на меті мінімізувати негативний вплив промисловості на навколишнє середовище та забезпечити безпечні умови праці для співробітників.

Зазначені аспекти слід враховувати під час формування сучасних систем менеджменту підприємницької діяльності у вітчизняній деревообробці.

Список використаних джерел

1. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Волошин В. І. Стратегічні імперативи державної політики протидії гібридним загрозам і забезпечення економічної безпеки України. *Економіка України*. 2021. Вип. 2. С. 32-51.
2. Vasylytsiv T. The Economic Security of Ukraine Business: Strategy and Mechanisms for Strengthening. 2008. Lviv: Aral.
3. Lupak R., Mizyuk B., Zaychenko V., Kunytska-Iliash M., Vasylytsiv T. Migration processes and socio-economic development: interactions and regulatory policy. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. Vol. 8 № 1. P. 70-88.